

Všeobecné záväzné nariadenie č. 1/2022

pravidlá na udržiavanie čistoty v obci a ochranu verejnej zelene v obci Kristy

Obecné zastupiteľstvo v Kristoch v súlade s ustanovením § 4 ods. 5 písm. a) bod 2, § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s § 69 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a s vyhláškou č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, sa uznieslo na tomto všeobecne záväznom nariadení (ďalej len „nariadenie“)

ČASŤ PRVÁ

Článok č.1

ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Toto nariadenie vymedzuje

- a) základné pojmy;
- b) ustanovuje základné pravidlá na udržiavanie čistoty v obci;
- c) ustanovuje zásady a postupy pri správe, tvorbe, údržbe a ochrane zelene;
- d) určuje práva a povinnosti vo veci ochrany zelene u právnických a fyzických osôb dočasne alebo trvalo žijúcich na území obce Kristy, a tiež jeho návštevníkov.

Článok č.2

VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV

1. Zeleň je jedným zo základných prvkov, tvorí kostru ekologickej stability obce prepojenú s okolitou krajinou.
2. Zeleň je súbor:
 - a) živých sadových prvkov (stromy, kry, kvetinové záhony, trávnaté plochy rastúce v prirodzenom prostredí alebo v substrátoch oddelených od prirodzeného prostredia akoukoľvek stavebnou konštrukciou) vyvinutých na určitej ploche prirodzeným prírodným spôsobom, alebo zámerne a cieľavedome založených a usmernených

človekom,

b) neživých sadových prvkov súvisiacich kompozične a funkčne so živými prvkami zelene: voda a prírodné útvary (kamene, svahy, modelovaný terén a pod.), stavby, stavebné prvky a výtvarné doplnky (cesty, chodníky, mosty, múry, vodné nádrže, fontány, terasy, schody, plastiky, sochy, pomníky, pamätníky a pod.), mobiliár (prenosný alebo stabilný), ktorý slúži ako vybavenie sadovnícky upravených plôch (lavičky, zariadenia detských ihrísk, osvetlenie, koše na odpady a pod.).

3. Objekt zelene (sadovnícky upravená plocha) v zmysle záhradnej a krajinnej architektonickej tvorby je človekom zámerne vytvorená plocha z biotických a abiotických prvkov, ktoré tvoria funkčnú náhradu prírodného prostredia.

4. Invázne druhy rastlín sú nepôvodné druhy, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť.

5. Správcom zelene na verejných priestranstvách mesta, ktoré sú vo vlastníctve a užívaní obce Kristy, je obec Kristy, ktoré môže výkonom správy poveriť právny subjekt.

6. Verejný poriadok je súhrn spoločenských pravidiel, ktoré sú obsiahnuté vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, porušovanie ktorých je priestupkom podľa osobitného zákona. Je to aj súhrn všeobecne uznávaných pravidiel správania sa, ktorých dodržiavanie je podmienkou pokojného občianskeho spolunažívania a vytvárania usporiadaného a bezpečného života obyvateľov obce.

7. Verejný priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

8. Zariadenia verejného priestranstva sú predmety a mobiliár, ktoré sú trvalo alebo dočasne umiestnené na verejnom priestranstve. Zariadenia verejného priestranstva sú najmä lavičky, detské preliezačky, hojdačky, pieskoviská, fontány, odpadové nádoby, kvetináče, kontajnery, zariadenia verejného osvetlenia, ochranné prístrešky na zastávkach verejnej dopravy, dopravné značky, orientačné a informačné tabule, reklamné zariadenia, sochy, pamiatkové objekty, pamätníky a podobne.

9. Verejná zeleň je časť životného prostredia tvorená súborom živých prvkov (stromy, kríky, tráva, kvety) a neživých prvkov (pôda, voda, prírodné útvary – kamene, svahy), ktoré vznikli na určitej ploche prirodzeným spôsobom alebo boli vytvorené ľudskou

činnosťou. Je súčasťou verejného priestranstva.

ČASŤ DRUHÁ

PRAVIDLÁ NA UDRŽIAVANIE ČISTOTY V OBCE

Článok č.3

UDRŽIAVANIE ČISTOTY VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA OBCE

1. V súlade so všeobecnými princípmi estetického vzhľadu obce a zásadami tvorby a udržiavania čistoty verejného priestranstva obce je na verejnom priestranstve obce zakázané najmä:

- a) odhadzovať akékoľvek odpadky, papiere či cigaretové ohorky mimo odpadových nádob,
- b) znečisťovať okolie vyberaním odpadu z odpadových nádob,
- c) znečisťovať verejné priestranstvo vykonávaním telesnej potreby, zvratkami, pľuvaním, odhadzovaním žuvačiek, prilepovaním žuvačiek,
- d) čistiť a umývať dopravné prostriedky, stroje a zariadenia alebo inak znečisťovať priestranstvo oplachovými vodami a inými znečisťujúcimi tekutinami s výnimkou čistenia skiel, reflektorov, koncových svetiel a evidenčných čísel vozidiel, ktoré je nevyhnutné na ich bezpečnú prevádzku,
- e) ničiť, poškodzovať, znečisťovať, zamieňať, pozmeňovať, zakrývať alebo premiestňovať zariadenia verejného priestranstva,
- f) maľovať, sprejovať, či olepovať plochy a zariadenia verejného priestranstva,
- g) skladovať bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce stavebné a iné materiály, obaly, kontajnery a podobné prekážky a predmety,
- h) umiestňovať bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce reklamné stojany, pútače a iné nosiče reklamy a komerčných informácií.

Článok č.4

UŽÍVANIE POVRCHOVÝCH VÔD NA DROBNÝCH VODNÝCH TOKOCH

1. V súlade s ustanoveniami osobitného predpisu je pri užívaní vody z miestneho vodného toku zakázané najmä:

- a) vhadzovať akékoľvek predmety do vodného toku, či inak znečisťovať vodný tok,

- b) skladovať vo vodnom toku akékoľvek predmety,
- c) odoberať vodu do nádob a využívať ju pre potreby v domácnosti,
- d) používať vodu na osobnú hygienu, používať vo vodnom toku čistiace, hygienické a saponátové prostriedky,
- e) znečisťovať vodu vodného toku vykonávaním telesnej potreby, zvratkami.

Článok č.5

OCHRANA VEREJNEJ ZELENE A DREVÍN

1. V súlade so všeobecnými princípmi ochrany životného prostredia a v záujme dodržiavania územného plánu obce, územného systému ekologickej stability a dodržiavania urbanistických a estetických zásad je na plochách verejnej zelene obce zakázané najmä

- a) mechanicky a chemicky poškodzovať zeleň a trhať kvety a byliny,
- b) poškodzovať trávnaté plochy zelene, alebo spevnené časti,
- c) robiť terénne úpravy a iné úpravy zelene bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce,
- d) kosiť trávnaté plochy zelene bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce,
- e) vysádzať kvety, byliny a trávnu bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce,
- f) znečisťovať plochy verejnej zelene odpadkami, zvratkami, či vykonávaním telesnej potreby,
- g) jazdiť motorovými aj nemotorovými dopravnými prostriedkami, vrátane kolobežiek, kolieskových korčúľ a podobne,
- h) parkovať, opravovať, alebo inak rozoberať motorové vozidlá,
- i) umiestňovať bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce zariadenia, odpadové nádoby a podobné objekty, ktoré môžu obmedziť rast a racionálnu údržbu zelene,
- j) poškodzovať zariadenia verejného priestranstva umiestnené na plochách verejnej zelene.

2. V súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁶ je na plochách verejnej zelene obce zakázané najmä:

- a) mechanicky a chemicky poškodzovať dreviny,
- b) lámať a neodborne orezávať vetvy drevín,
- c) presádzať dreviny vrátane porušovania pôdneho krytu,
- d) vysádzať dreviny bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce,

- e) zbierať plody drevín,
- f) vyliezať na dreviny,
- g) vyvesovať a upevňovať na dreviny predmety bez súhlasu vlastníka pozemku, alebo obce,
- h) narúšať koreňovú sústavu drevín aj ich nadzemných častí,
- i) umiestňovať zariadenia, ktoré môžu obmedziť rast a racionálnu údržbu drevín.

3. Vlastník, užívateľ, alebo správca pozemku, na ktorom sa nachádza verejná zeleň je povinný najmä:

- a) udržiavať verejnú zeleň v dobrom zdravotnom aj estetickom stave a starať sa, aby nezasahovala mimo pozemku,
- b) trávnaté plochy pravidelne kosiť a kríky strihať,
- c) udržiavať verejnú zeleň pred burinami a inváznymi rastlinami,
- d) odstrániť drevnú hmotu v prípade vyhynutia dreviny,
- e) odstrániť biologický odpad po kosení a podobnom ošetrovaní verejnej zelene.

Článok č.6

VODENIE A POHYB PSOV PO OBCI

1. Držiteľ, alebo ten, kto psa vedie na verejnom priestranstve obce je povinný bezprostredne po znečistení odstrániť výkaly po psovi.

ČASŤ TRETIA

ZÁSADY A POSTUPY PRI SPRÁVE, TVORBE, ÚDRŽBE A OCHRANE ZELENĚ

Článok č.7

STAROSTLIVOSŤ O ZELEŇ

1. Starostlivosť o zeleň je proces, ktorý vedie k zachovaniu a zlepšeniu ekologických, estetických a spoločenských funkcií zelene. Zahŕňa tvorbu, údržbu a ochranu prírody.
2. Verejná zeleň musí mať zabezpečenú celoročnú odbornú starostlivosť na celom území obce.
3. Starostlivosť o verejnú zeleň zahŕňa najmä tieto činnosti:
 - a) evidencia verejnej zelene,

- b) tvorba verejnej zelene,
- c) prosperita verejnej zelene,
- d) zakladanie novej zelene,
- e) ochrana verejnej zelene.

4. Starostlivosť o vyhradenú zeleň a súkromnú zeleň zabezpečujú jej správcovia, užívatelia alebo vlastníci.

Článok č.8

TVORBA VEREJNEJ ZELENE

1. Projektovanie a výsadba verejnej zelene sa riadi zásadami záhradnej a krajinnej architektúry, rešpektuje ochranné pásma inžinierskych sietí a požiadavky na racionálnu údržbu a ochranu.
2. Na plochách verejnej zelene nie je dovolené vysádzať zeleň bez vedomia, prípadne súhlasu vlastníka, spravovateľa.
3. Fyzická alebo právnická osoba, ktorá má záujem o výsadbu rastlín na plochách verejnej zelene, je povinná rešpektovať podmienky vlastníka formulované vo vyjadrení, resp. v písomnom súhlase.
4. Pri výsadbe zelene je potrebné rešpektovať ochranné pásma inžinierskych stavieb.

Článok č.9

ÚDRŽBA VEREJNEJ ZELENE

1. Zeleň musí byť udržiavaná podľa ekologických, urbanistických, estetických, biotechnických a bezpečnostných zásad. Údržba zelene musí vytvárať vhodné podmienky pre jej optimálny vývoj.
2. Pod pojmom údržba zelene sa rozumie cieľavedomá činnosť zameraná na udržiavanie zelene vo vyhovujúcom stave, tak aby mohla plniť svoje funkcie v urbanizovanom prostredí. Údržba zelene je najmä:
 - a) udržiavanie čistoty na plochách zelene,
 - b) kosenie plôch zelene a ich vyhrabávanie,
 - c) odburiňovanie, prevzdušňovanie, hnojenie a polievanie zelene,
 - d) orez drevín (stromov a kríkov) a ich ošetrovanie,

e) ochrana proti škodcom a chorobám.

3. Vlastník, užívateľ alebo spravovateľ pozemku, na ktorom sa nachádza verejná zeleň je povinný vykonávať:

a) údržbu verejnej zelene tak, aby táto bola nepretržite udržiavaná v dobrom zdravotnom a estetickom stave a mohla plniť svoju funkciu,

b) výkon odborných záhradníckych a technických činností súvisiacich s výsadbou, údržbou a ochranou všetkých prvkov a plôch verejnej zelene podľa zásad uvedených v odseku 1,

c) údržbu plôch verejnej zelene v súlade s platným územno-plánovacím podkladom tak, aby bol zachovaný charakter realizovanej výsadby. To znamená pravidelnú údržbu stromov, kríkov, živých plotov a kvetinových záhonov. V prípade úhynu drevín realizáciu ich výrubu a následné odstránenie drevnej hmoty, prípadne vykonanie náhradnej výsadby za uhynuté dreviny,

d) údržbu veľkosti a tvaru zelene tak, aby nepresahovala na susediace pozemky, aby nepoškodzovala súkromný majetok a nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,

e) údržbu plôch verejnej zelene v takom stave, aby nedochádzalo k šíreniu burín a invázných rastlín,

f) údržbu spevnených plôch, detských ihrísk a chodníkov v rozsahu odburiňovania, vyrovnania nerovností, čistenia,

g) vyprázdňovanie a údržbu odpadových košov osadených v zeleni a pri zeleni.

Článok č.10

OCHRANA VEREJNEJ ZELENE

1. Ochrana zelene je súbor pravidiel, opatrení a úkonov smerujúcich k zachovaniu existujúcej zelene, jej architektonických prvkov a jej funkcie v zmysle rešpektovania princípu trvalej udržateľnosti.

2. Ochranou sa rozumie tiež dodržiavanie všeobecne platných právnych predpisov.

3. Cieľom ochrany zelene je najmä zamedziť:

a) mechanickému, chemickému a inému poškodeniu zelene,

b) zmenám životných podmienok zelene (štruktúry pôdy, vodného režimu, chemického zloženia pôdy a pod.),

c) neuváženej likvidácii zelene.

4. Na verejnej zelene je zakázané:

- a) lámať konáre trhať kvety a plody alebo inak poškodzovať dreviny, trávniky, prvky malej architektúry a spevnené plochy,
- b) robiť terénne úpravy a úpravu zelene bez povolenia spravovateľa,
- c) znečisťovať plochy verejnej zelene odpadkami, ohorkami z cigariet a inými nečistotami,
- d) poškodzovať a znečisťovať zeleň zvieratami,
- e) vynášať a hromadiť konáre z orezaných drevín a viniča,
- f) vchádzať na plochy zelene vozidlami alebo parkovať na nich, opravovať a rozoberať motorové vozidlá,
- g) umiestňovať na plochy zelene reklamné a iné objekty, odpadové nádoby, bez povolenia spravovateľa,
- h) vypalovať akékoľvek porasty, vykonávať spaľovanie konárov, lístia a organických zvyškov rastlín,
- i) bez predchádzajúceho spravovateľa organizovať podujatia, vykonávať rozkopávky, stavebné práce, uskladňovať materiály, stavať konštrukcie, manipulovať s chemickými látkami ako sú napr. farby, riedidlá, pesticídy a pod.

Článok č.11

ODSTRAŇOVANIE VEREJNEJ ZELENE

1. Dôvodom pre odstraňovanie verejnej zelene je najmä:

- a) zlý zdravotno-biologický stav drevín (stará výsadba s nevhodným výberom sort, zlým ošetrovaním zhoršením podmienok pre rast–stiesnenosť priestoru na koreňový systém, nepriaznivé pedologické procesy, mechanické poškodzovanie, poškodzovanie exhalátmi výrobných prevádzok, splodinami motorov dopravných prostriedkov, soľami z nerozpustných posypových látok) spôsobujúci zníženú stabilitu dreviny a tým ohrozenie okolia, vrátane účastníkov cestnej premávky,
- b) nevhodné stanovišťa zelene výrazne znižujúce priame denné osvetlenie budov na bývanie a malá plošná výmera stanovišť,
- c) nedodržanie minimálnych priečných vzdialeností kmeňov stromov a krov od bližšej

- hrany jazdného pruhu (ustanovené osobitnými predpismi),
- d) rozšírenie dopravného priestoru v rámci rekonštrukcie pozemných komunikácií,
- e) činnosti spojené s opravami inžinierskych sietí (výkopové práce),
- f) stavebná činnosť,
- g) kalamity (živelné pohromy).
2. Pri odstránení drevín z verejnej zelene a súkromnej zelene orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi o odstránenie dreviny povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu na pozemku vo vlastníctve povinnej osoby, resp. obce a to na jej náklady.
3. Náhradná výsadba sa uskutočňuje maximálne do 1 roka od vydania povolenia na odstránenie drevín.
4. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží povinnej osobe finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny.
5. Spoločenská hodnota pôvodných druhov chránených rastlín je upravená v osobitnom predpise. Spoločenská hodnota chránených rastlín, ktoré nie sú pôvodnými druhmi chránených rastlín, sa určuje znaleckým posudkom, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Článok č.12

ŠKODY NA VEREJNEJ ZELENÍ

1. Za poškodenie verejnej zelene sa považuje najmä:
- a) lámanie a neodborné orezávanie konárov stromov a kríkov,
- b) narušenie koreňovej sústavy stromov a kríkov a poškodenie kmeňov stromov,
- c) odcudzenie a trhanie vysadených kvetín a kríkov,
- d) vchádzanie na plochy verejnej zelene vozidlami alebo parkovanie na nich,
- e) znehodnotenie plôch a prvkov zelene nepovolenou stavebnou činnosťou.
2. Spôsobenú škodu na verejnej zeleni je povinný nahradiť každý, kto škodu spôsobil. Za škody spôsobené zvieratami zodpovedajú ich majitelia alebo tí, ktorí majú zvieratá v opatere. Škoda sa nahrádza, ak je to možné a účelné, uvedením poškodenej zelene do pôvodného stavu.
3. Poškodenie verejnej zelene je nutné bezodkladne oznámiť obecnému úradu.
4. Do doby vydania opatrení po zistenom poškodení je povinný spravovateľ, vlastník alebo užívateľ zelene urobiť opatrenia zabraňujúce ďalším škodám.

Článok č.13

KONTROLNÁ ČINNOSŤ A SANKCIE

1. Kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto VZN na území mesta vykonávajú:

- Starosta obce;
- Obecný úrad - poverení zamestnanci;
- Hlavný kontrolór obce;
- poslanci Obecného zastupiteľstva v rozsahu svojich právomocí daných zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

2. Sankcie za nedodržanie povinností alebo za porušenie zákazov ustanovených v tomto nariadení upravuje osobitný predpis - zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Článok č.14

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Návrh tohto nariadenia bol zverejnený na obecnej tabuli dňa 14.03.2022

2. Na tomto nariadení sa uznieslo Obecné zastupiteľstvo Kristy dňa uznesením č. 102/2022.

3. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 13.04.2022

V Kristoch, dňa 29.03.2022

Anna Janošová

starostka obce